

Könyvtári trendjelentések 10.

AKADÁLYMENTESSÉG

2015–2021

TARTALOM

1. A könyvtári szolgáltatási pontok külső megközelítése	1
2. a könyvtári szolgáltatási pontokon belüli közlekedés	2
3. A könyvtári szolgáltatási pontok belső helyiségeinek felszereltsége	2
4. A könyvtári weblap akadálymentessége.....	3
5. A könyvtári szolgáltatási pontok Szolgáltatásai fogyatékkal élő személyek számára	4

Az alábbi jelentés az országos könyvtári statisztika OSAP 1442 adatlapról származó adatok alapján mutatja be az összes működő magyarországi könyvtári szolgáltatási pont fogyatékkal élő személyek könyvtárhasználatának akadálymentességére vonatkozó főbb jellemzőit a következő kérdéskörök mentén: a könyvtári szol-

gáltatási pontok külső megközelítése; a könyvtári szolgáltatási pontokon belüli közlekedés; a könyvtári szolgáltatási pontok belső helyiségeinek felszereltsége; a könyvtári weblap akadálymentessége; a könyvtári szolgáltatási pontok szolgáltatásai fogyatékkal élő személyek számára.

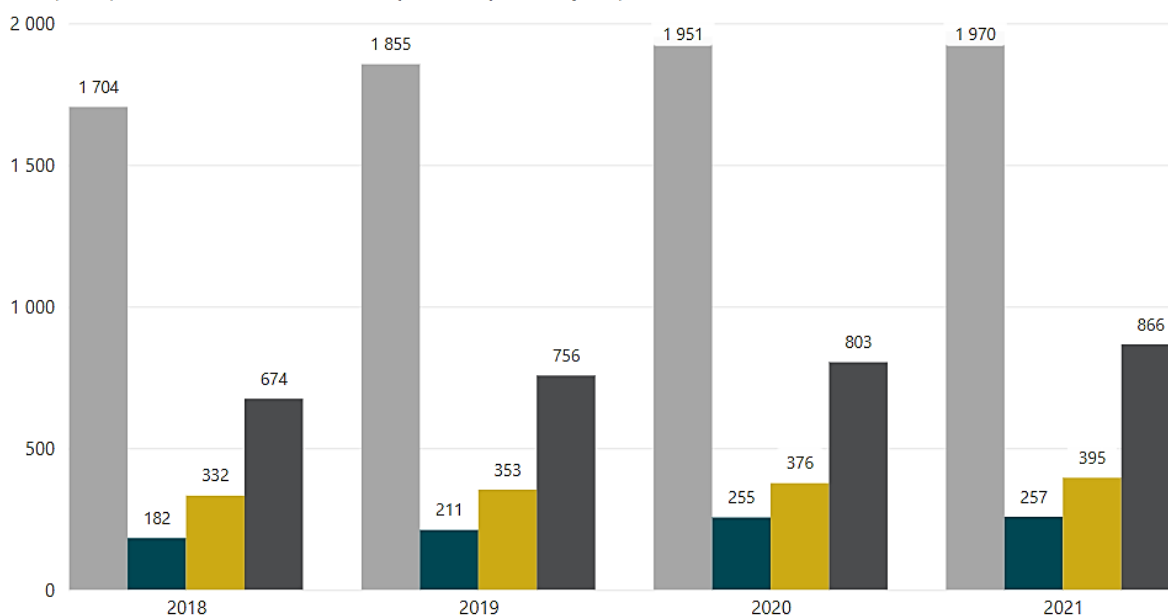
1. A KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI PONTOK KÜLSŐ MEGKÖZELÍTÉSE

A 2018-as referenciaévben 3 940, 2019-ben 3 907, 2020-ban 3 901, 2021-ben pedig 3 889 működő könyvtári szolgáltatási pont volt található az országban. Ezek közül 2018-ban 1 704 intézmény megközelítését segítette rámpa, 332-ét lift, 182-ét lépcsőlift, és 674 intézmény rendelkezett jelzett parkolóval. A fentiek közül 2019-re mind a négy területen

javultak némileg a számok, mivel ekkor már 1 855 szolgáltatási pont rendelkezett rámpával, 353 lifttel, 211 lépcsőlifttel és 756 jelzett parkolóval. Az elmúlt két évben a javulás tovább folytatódott. 2020-ban és 2021-ben 1 951, majd 1 970 könyvtári szolgáltatási pont megközelítését segítette rámpa; 376, majd 395 rendelkezett lifttel; 255, majd 257 lépcsőlifttel; valamint 803, majd 866 jelzett parkolóval (1. ábra).

A könyvtári szolgáltatási pontok külső megközelítése

● Rámpa ● Lépcsőlift ● Lift ● A közlekedésükben akadályozott személyek számára jelzett parkoló

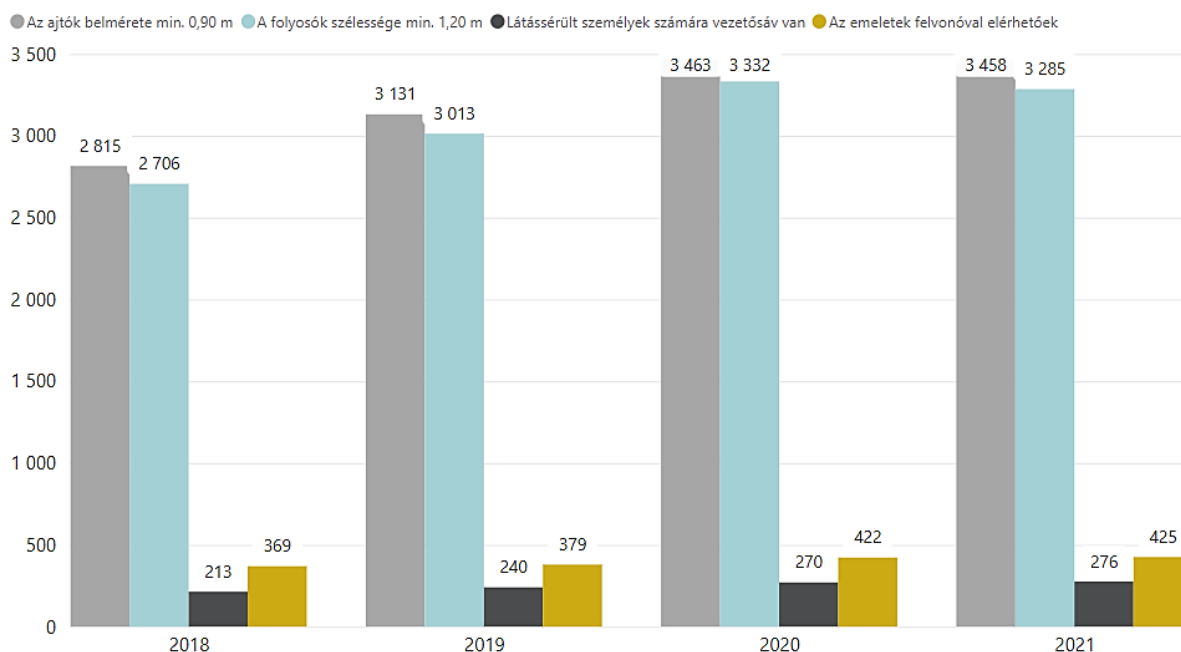
1. ábra: A könyvtári szolgáltatási pontok külső megközelítése

2. A KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI PONTOKON BELÜLI KÖZLEKEDÉS

2018-ban a 3 940 könyvtári szolgáltatási pontból 2 815-ben érte el a belső ajtók szélessége a 0,9 métert, és 2 706-ban volt a folyosók szélessége legalább 1,2 méter. Az adatok szerint e két jellemző tekintetében jelentős javulás következett be 2019-re, hiszen ekkor már 3 131 intézmény rendelkezett megfelelő szélességű ajtókkal és 3 013 megfelelő szélességű folyosókkal. E jellemzők tekintetében a javulás 2020-ban tovább folytatódott, mivel ekkor a 3 901 működő könyvtári szolgáltatási pontból 3 463-ban érte el a belső ajtók

szélessége a 0,9 métert, és 3 332-ben volt a folyosók szélessége legalább 1,2 méter. A 2021-es referenciaévben ez a szám a következők szerint alakult: míg a 3 889 működő könyvtári szolgáltatási pontból 3 458-ban érte el a belső ajtók szélessége a 0,9 métert, addig 3 285-ben volt a folyosók szélessége legalább 1,2 méter. Enyhe javulás történt a látássérült személyek részére kialakított vezetősávok, valamint az emeletek felvonóval való elérhetősége tekintetében. Előbbi esetben 213-ról 240-re, majd 270-ről 276-ra, utóbbi esetében pedig 369-ről 425-re, majd 422-ről 425-re javultak a számok (2. ábra).

A könyvtári szolgáltatási pontokon belüli közlekedés

2. ábra: A könyvtári szolgáltatási pontokon belüli közlekedés

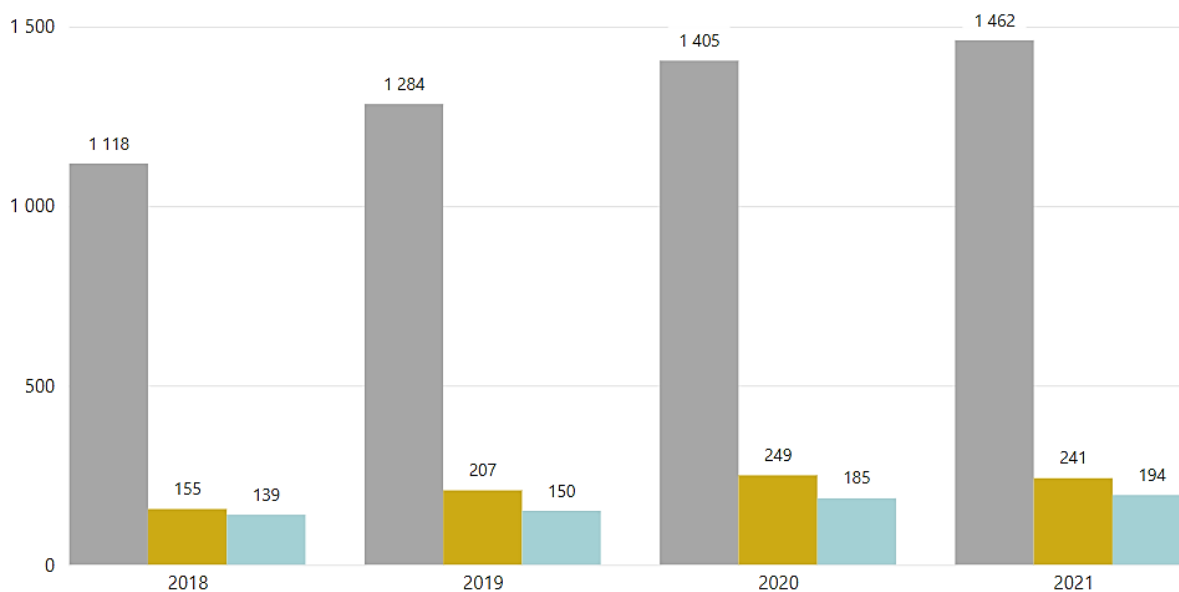
3. A KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI PONTOK BELSŐ HELYSÉGEINEK FELSZERELTSÉGE

2018-ban a 3 940 könyvtári szolgáltatási pontból 1 118 rendelkezett mozgáskorlátozottak számára is megfelelően kiépített mosdóhelyiséggel, 155 hallássérülteket segítő indukciós hurokkal, és 139 látássérülteket segítő vezetősávval. 2019-re ezeken a területeken is rendre magasabb számokat láthatunk, így a mosdóhelyiség esetében 1 284-et, az indukciós hurok esetében 207-et, míg a vezetősáv tekintetében

150-et. E jellemzőknél 2020-ban a javulás nem állt meg, mivel ekkor a működő 3 901 könyvtári szolgáltatási pontból 1 405 rendelkezett mozgáskorlátozottak számára is megfelelően kiépített mosdóhelyiséggel, 249 hallássérülteket segítő indukciós hurokkal, és 185 látássérülteket segítő vezetősávval. 2021-ben a javulás tovább folytatódott, mivel ekkor a 3 889 könyvtári szolgáltatási pontból 1 462 rendelkezett mozgáskorlátozottak számára is megfelelően kiépített mosdóhelyiséggel, 241 hallássérülteket segítő indukciós hurokkal, és 194 látássérülteket segítő vezetősávval (3. ábra).

A könyvtári szolgáltatási pontok belső helyiségeinek felszereltsége

● Képtett mosdó mozgáskorlátozott személyek számára ● Hallássérült személyek számára indukciós hurok ● Látássérült személyek számára vezetőszáv

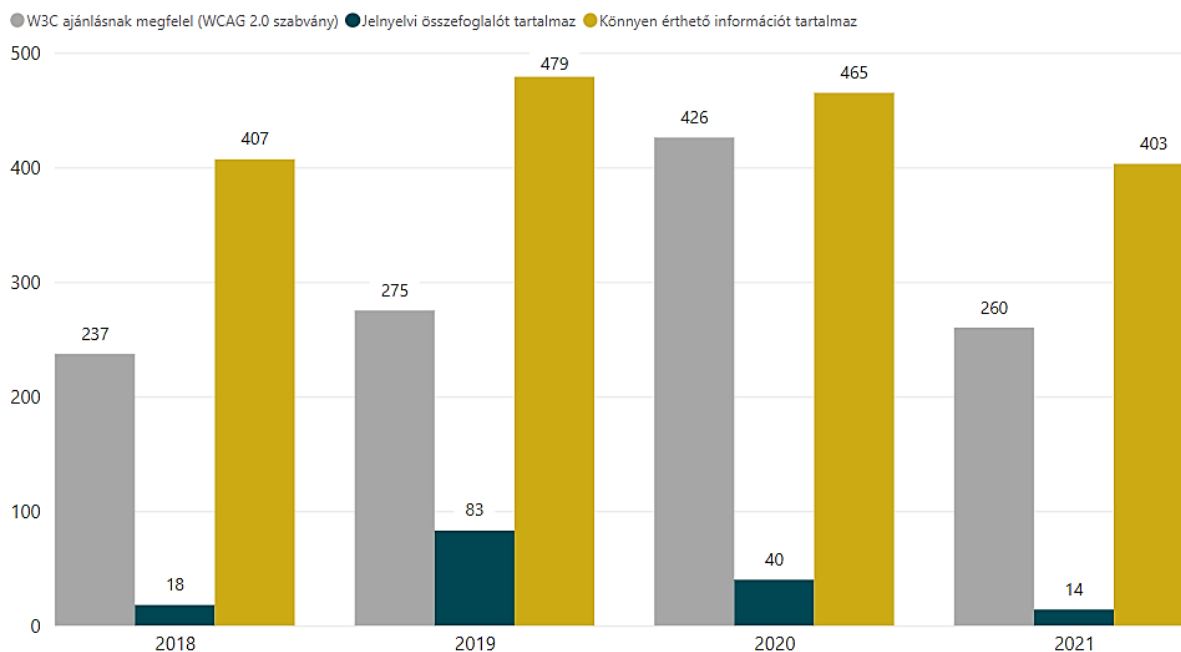
3. ábra: A könyvtári szolgáltatási pontok belső helyiségeinek felszereltsége

4. A KÖNYVTÁRI WEBLAP AKADÁLYMENTESSÉGE

2018-ban 18 darab akadálymentes könyvtári weblap tartalmazott jelnyelvi összefoglalót, 237 felelt meg a W3C ajánlásának, és 407 weblapon volt megtalálható könnyen érthető tartalom, illetve információ. 2019-ben 83 darab akadálymentes könyvtári weblap tartalmazott jelnyelvi összefoglalót, 275 felelt meg a W3C ajánlásának, és 479 weblapon volt megtalál-

ható könnyen érthető tartalom, illetve információ. 2020-ban 40 darab akadálymentes könyvtári weblap tartalmazott jelnyelvi összefoglalót, 426 felelt meg a W3C ajánlásának, és 465 weblapon volt megtalálható könnyen érthető tartalom, illetve információ. 2021-ben 14 darab akadálymentes könyvtári weblap tartalmazott jelnyelvi összefoglalót, 260 felelt meg a W3C ajánlásának, és 403 weblapon volt megtalálható könnyen érthető tartalom, illetve információ (4. ábra).

Akadálymentesített weboldallal rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma

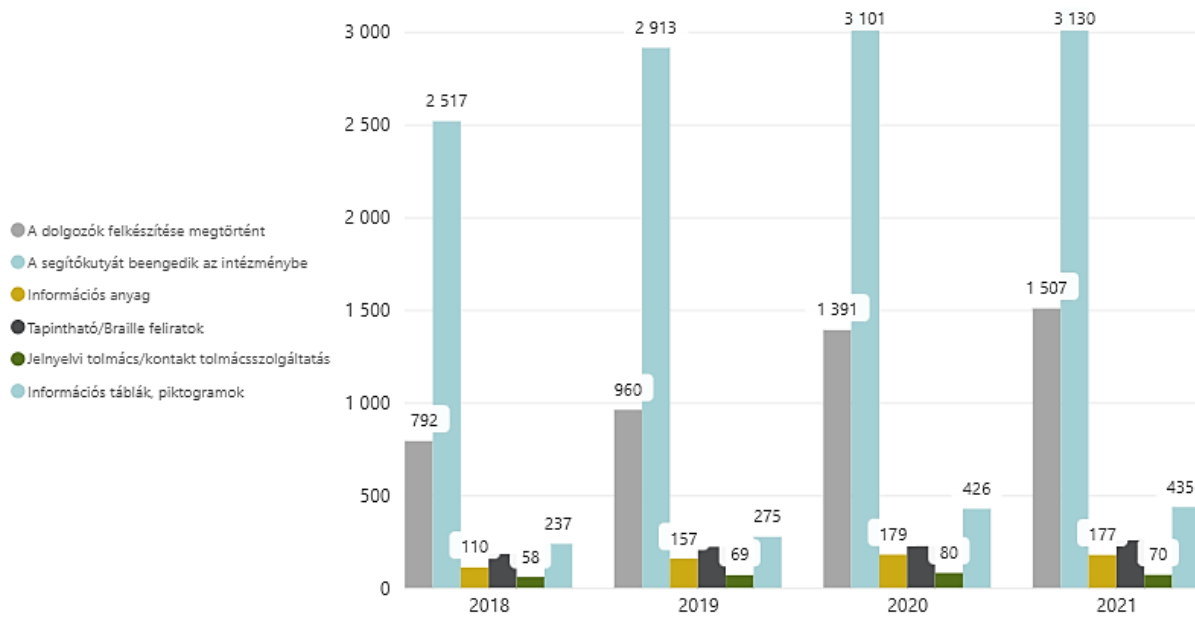
4. ábra: A könyvtári weblap akadálymentessége

5. A KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI PONTOK SZOLGÁLTATÁSAI FOGYATÉKKAL ÉLŐ SZEMÉLYEK SZÁMÁRA

A fogyatékkal élő személyek számára nyújtott szolgáltatások többségében szintén enyhe emelkedést figyelhetünk meg 2018 és 2021 között. Az egyetlen kivétel ez alól a könyvtári szolgáltatási pontokon rendelkezésre álló jelnyelvi tolmács/kontakt tolmácsszolgáltatás esete, amelynek aránya a 2018 és 2021 közötti időszakban 2 százalékon stagnált. 2018 és 2021 között azon könyvtári szolgáltatási pontok aránya, amelyekben a segítőkutyákat is beengedik

az épületbe, 64-ről 80%-ra emelkedett. Ugyanabban az időszakban azon könyvtári szolgáltatási pontok aránya, amelyekben elérhető volt információs anyag fogyatékkal élő személyek számára, 3-ről 5%-ra nőtt; azoké, amelyekben elérhetőek voltak információs táblák, piktogramok fogyatékkal élő személyek számára, 6-ről 11%-ra emelkedett; és azoké, amelyek rendelkeztek tapintható/Braille-feliratokkal, 5-ről 6%-ra nőtt. Azon könyvtári szolgáltatási pontok aránya, ahol megtörtént a dolgozók felkészítése a fogyatékkal élő könyvtárhasználók speciális igényeinek kiszolgálására, 20-ről 39%-ra emelkedett (5. ábra).

Fogyatékkal élő személyek számára szolgáltatásokkal rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok számának alakulása 2018 és 2021 között

5. ábra: Szolgáltatások fogyatékkal élő személyek számára

KÉSZÍTETTE

Havadi Gergő

OLVASÓSZERKESZTŐ

Szabó Piroska

FELELŐS KIADÓ

Szüts Etele
igazgató
Könyvtári Intézet

A kézirat lezárása

2022. november 15.

2015–2021 (2022. évi szám)

ISSN 2939-7480

ORSZÁGOS
SZÉCHÉNYI
KÖNYVTÁR

KÖNYVTÁRI INTÉZET